

IZVJEŠĆE

o nenaplaćenim potraživanjima Grada Zagreba s naslova javnih davanja za koja su se ispunile pretpostavke za otpis

Ovo izvješće izrađeno je s ciljem sređivanja evidencija zaduženja i naplate potraživanja Grada Zagreba s naslova javnih davanja (komunalni doprinos, komunalna naknada i spomenička renta).

Komunalni doprinos, komunalna naknada i spomenička renta javna su davanja koja su prihod proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i na zastaru naplate tih potraživanja primjenjuje se odredbe Općeg poreznog zakona.

Ovim Izvješćem obuhvaćena su potraživanja koja datiraju još iz 1995. koja su nastala s osnova davanja u skladu s tada važećim zakonodavnim okvirom pa sve do 31. prosinca 2021. za koje je nesporno utvrđeno da je nastupila nemogućnost naplate potraživanja odnosno zastara, u ukupnom iznosu od 207.136.451,54 kuna na ime komunalnog doprinosa (bez pripadajućih zakonskih zateznih kamata), komunalne naknade i spomeničke rente.

Uvidom u evidencije zaduženja i naplate javnih davanja (komunalna naknada, komunalni doprinos i spomenička renta) utvrđeni su obveznici kod kojih je nastupila zastara prava na naplatu potraživanja u smislu članka 108. Općeg poreznog zakona. Navedena potraživanja nisu se otpisivala i dalje se vode u financijskim evidencijama iako njihova naplata nije moguća.

Evidenciju zaduženja i naplate javnih davanja s osnova komunalne naknade i spomeničke rente vodi Gradskog stambenog komunalnog gospodarstva d.o.o.

Zakonom o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 68/18, 110/18- Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 32//20) propisano je da je *komunalni doprinos* novčano javno davanje koje se plaća za korištenje komunalne infrastrukture na području cijele jedinice lokalne samouprave i položajne pogodnosti građevinskog zemljišta u naselju prilikom građenja ili ozakonjenja građevine, ako Zakonom nije propisano drukčije. Komunalni doprinos je prihod proračuna jedinice lokalne samouprave koji se koristi samo za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture. Komunalni doprinos plaća vlasnik zemljišta na kojem se gradi građevina ili se nalazi ozakonjena građevina odnosno investitor ako je na njega pisanim ugovorom prenesena obveza plaćanja komunalnog doprinosa. Na temelju Zakona o komunalnom gospodarstvu Gradska skupština Grada Zagreba donijela je Odluku o komunalnom doprinosu (Službeni glasnik Grada Zagreba 4/19 i 22/20) kojom se utvrđuju područja zona u Gradu Zagrebu za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja komunalnog doprinosa, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Rješenje o komunalnom doprinosu donosi gradsko upravno tijelo nadležno za komunalne poslove kojim se određuje obveznik, obveza plaćanja, način i rokovi plaćanja komunalnog doprinosa.

Komunalna naknada je novčano javno davanje koje se plaća za održavanje komunalne infrastrukture. Komunalna naknada je prihod proračuna jedinice lokalne samouprave koji se koristi za financiranje održavanja i građenja komunalne infrastrukture, a može se na temelju odluke predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave koristiti i za financiranje građenja i održavanja objekata predškolskog, školskog, zdravstvenog i socijalnog sadržaja, javnih građevina sportske i kulturne namjene te poboljšanja energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, ako se time ne dovodi u pitanje mogućnost održavanja i građenja komunalne infrastrukture.

Komunalna naknada plaća se za stambeni prostor, garažni prostor, poslovni prostor, građevinsko zemljište koje služi obavljanju poslovne djelatnosti i neizgrađeno građevinsko zemljište. Komunalnu naknadu plaća vlasnik odnosno korisnik navedenih nekretnina. Na temelju Zakona o komunalnom gospodarstvu Gradska skupština Grada Zagreba donijela je Odluku o komunalnoj naknadi (Službeni glasnik Grada Zagreba 4/19 i 11/20) kojom se određuju područja zona u Gradu Zagrebu u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijenti zona (Kz) za pojedine zone, koeficijenti namjene (Kn) za nekretnine za koje se plaća komunalna naknada, rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Grad Zagreb koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade i opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Gradska skupština Grada Zagreba donijela je i Odluku o vrijednosti boda komunalne naknade (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/18) budući da se komunalna naknada obračunava po četvornom metru

(m²) površine nekretnine množenjem koeficijenta zona (Kz), koeficijenta namjene (Kn) i vrijednosti boda komunalne naknade. Rješenje o komunalnoj naknadi donosi gradsko upravno tijelo nadležno za komunalne poslove sukladno navedenim odlukama.

Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 44/17, 90/18, 32/20, 62/20 i 117/21) člankom 114. propisano je da se *spomenička renta* plaća prema rješenju o utvrđivanju spomeničke rente koje donosi upravno tijelo jedinica lokalne samouprave nadležno za poslove komunalnog gospodarstva, odnosno upravno tijelo Grada Zagreba nadležno za poslove komunalnog gospodarstva. Gradska skupština Grada Zagreba donijela je Odluku o visini spomeničke rente (Službeni glasnik Grada Zagreba 17/10, 4/11, 2/15 i 22/15) kojom se propisuju uvjeti za plaćanje spomeničke rente na području Grada Zagreba, obveznici plaćanja spomeničke rente, visina spomeničke rente za obavljanje gospodarske djelatnosti: u objektima za koje je rješenjem utvrđeno svojstvo nepokretnoga kulturnog dobra ili koji su rješenjem stavljeni pod preventivnu zaštitu (pojedinačna kulturna dobra) u objektima na području kulturno povijesnih cjelina za koje je rješenjem utvrđeno svojstvo kulturnog dobra ili koje su rješenjem stavljene pod preventivnu zaštitu (kulturno povijesne cjeline) i način plaćanja rente.

Člankom 83. stavkom 3. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da se rješenje o komunalnom doprinosu donosi se i izvršava u postupku i na način propisan zakonom kojim se uređuje opći odnos između poreznih obveznika i poreznih tijela koja primjenjuju propise o porezima i drugim javnim davanjima, ako tim Zakonom nije propisano drukčije.

Člankom 100. stavkom 3. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da se rješenje o komunalnoj naknadi donosi i izvršava u postupku i na način propisan zakonom kojim se uređuje opći odnos između poreznih obveznika i poreznih tijela koja primjenjuju propise o porezima i drugim javnim davanjima, ako tim Zakonom nije propisano drukčije.

Članak 2. Općeg poreznog zakona propisuje da su javna davanja u smislu toga Zakona porezi i druga javna davanja te da se odredbe Zakona propisane za poreze na odgovarajući način primjenjuju i na druga javna davanja, dok je člankom 3. istog Zakona propisano da je porezno tijelo u smislu toga Zakona tijelo državne uprave, upravno tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave ili upravno tijelo jedinice lokalne samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja i/ili nadzora i/ili naplate poreza. Člankom 108. propisano je da pravo i obveze poreznog tijela na utvrđivanje porezne obveze i kamata, pravo i obveze poreznog tijela na naplatu poreza, kamata i troškova ovrhe te pravo poreznog obveznika na povrat poreza, kamata i troškova ovrhe zastarijeva za 6 godina računajući od dana kada je zastara počela teći.

Nadalje, člankom 109. istog Zakona propisano je da se porezni dug za koji je utvrđena zastara prava na utvrđivanje ili naplatu porezne obveze, kamata i troškova ovrhe otpisuju iz poreznih evidencija, kao i da je porezno tijelo dužno po službenoj dužnosti paziti na nastup zastare.

Člankom 148. istog Zakona propisano je da se tražbina s osnove poreza koja se ne može naplatiti ni u postupku ovrhe otpisuje kao nenaplativa: 1. ako je ovršenik umro, a nije ostavio pokretnina ni nekretnina iz kojih se može naplatiti dug po osnovi poreza, 2. ako postoji pravomoćno rješenje o zaključenju stečajnog postupka nad pravnom osobom ili ako je ista informacija razmijenjena između sudskog registra i poreznog tijela elektroničkim putem, 3. ako postoji pravomoćno rješenje o sklopljenoj predstečajnoj nagodbi, odnosno pravomoćno rješenje o potvrdi predstečajnog sporazuma kojim je utvrđeno da se dug otpisuje, 4. ako postoji pravomoćno rješenje o brisanju iz sudskog registra, 5. ako se u stečajnom postupku nad dužnikom pojedincem ispune pretpostavke za oslobođenje od preostalih obveza propisane zakonom kojim se uređuje stečajni postupak, 6. ako postoji sklopljeni izvansudski sporazum, sudska nagodba na pripremnom ročištu, odnosno po pravomoćnom rješenju suda o oslobođenju od preostalih obveza u postupku stečaja potrošača kojim je utvrđeno da se dug otpisuje. Također, istim člankom propisano je da će Porezna uprava i Carinska uprava provesti godišnji sistemski otpis duga za koji je s 1. siječnjem tekuće godine nastupila zastara prava na naplatu.

Iznos potraživanja u zastari s osnova komunalnog doprinosa bez pripadajućih zakonskih zateznih kamata za fizičke osobe iznosi 25.082.443,09 kuna, a za pravne osobe iznosi 17.892.792,93 kuna.

Prema podacima Gradskog stambenog komunalnog gospodarstva d.o.o. potraživanja u zastari s osnova komunalne naknade iznose 147.966.535,65 kuna, a s osnova spomeničke rente iznose 16.194.679,87 kuna i to kako slijedi:

1. Komunalna naknada - obveznici/objekti s dugovnim saldom u redovnom knjigovodstvu koji obuhvaća nepodmirene obveze zaključno s 2015. za koja nije pokrenuta prisilna naplata (stambeni, garažni, poslovni prostori - pravne i fizičke osobe - 18.646 obveznika/objekata)

Ukupan iznos za sve vrste prostore: 13.548.328,25 kuna

2. Komunalna naknada - obveznici/objekti s dugovnim saldom u knjigovodstvu SISP-a koji obuhvaća nepodmirene obveze zaključno s 2010. za koja nisu formirana rješenja o ovrsi (stambeni i garažni prostori – 64.267, poslovni prostori fizičke osobe - 8.251)

Ukupan iznos za stambeni i garažni prostor: 69.092.771,97 kuna

Ukupan iznos za poslovni prostor-fizičke osobe: 58.413.027,49 kuna

3. Komunalna naknada - obveznici/objekti s dugovnim saldom u knjigovodstvu SISP-a koji obuhvaća nepodmirene obveze zaključno s 1995., a koji se odnosi na ovršne postupke (broj obveznika/objekata 18.852)

Ukupan iznos za sve vrste prostora 6.912.407,94. kuna

4. Spomenička renta – obveznici/objekti s dugovanim saldom zaključno s 2010. u knjigovodstvu SISP-a za koje je pokrenuta prisilna naprava- poslovni prostori (broj obveznika 2.025 obveznika)

Ukupan iznos 16.194.679,87 kuna

Zbog potrebe knjigovodstvenog isknjiženja prihoda Grada Zagreba koji se prikupljaju s osnova komunalnog doprinosa, komunalne naknade i spomeničke rente koji su postali nenaplativi zbog zastare, a u poduzetim postupcima Grad Zagreb nije uspio naplatiti svoja potraživanja, potrebno je otpisati takva potraživanja u cilju uređenja, planiranja i izvršavanja proračuna, upravljanja imovinom i obvezama, upravljanja dugom, zaduživanja i jamstvima Grada Zagreba, računovodstva, proračunskog nadzora i drugih pitanja vezanih za upravljanje javnim financijama.

Pregled nenaplaćenih potraživanja za koja su se ispunile pretpostavke za otpis potraživanja iskazan je u tabličnim prikazima koji su sastavni dio ovoga izvješća i smatraju se poreznom tajnom na koje se sukladno članku 8. Općeg poreznog zakona primjenjuju odredbe o obvezi čuvanja porezne tajne.